

WN4-19-00610

A

GYÖNGYÖSI
TAKARÉKPÉNZTÁR
ALAPSZABÁLYAI.

PEST,

NYOMATOTT EMICH GUSZTÁV,

MAGY. AKAD. NYOMDÁSZNÁL.

1868.

586130

GYONGYOS

TAKARÉK

ALAPSZABÁLYAI

KNY-19-00610

ELŐSZÓ.

A takarékpénztárak kisebb tőkepénzesek javára felállított intézetek. — Céljuk: szorgalmi ösztönt, és takarékossgot ébresztetni, serkenteni és ápolni; s kevésbé vagyonos néposztálynak alkalmat nyújtani arra, hogy ez, beszerzett vagyonának feleslegét szükség, előregedés, s balesetek idejére félre tehesse, s azt a takarékpénztárak tőle átvéven, számára biztosítsák, s kamatok, s ezek kamatai által növeljék, úgy intézvén ebbeli munkálataikat, hogy mikor a tulajdonos a tőkéjét, és kamatait vissza kívánná mindenkor módon legyenek azokat visszaszolgáltatni. — A takarékpénztárak tehát, a szegényebb néposztályra, a jólét és nemzeti érvények boldogító malasztját árasztván, legezlszerűbb eszközök, az ipar és nemzet-gazdagság emelésére, egyszersmind legközelebb védfalak az elszegényedés és inség ellen, minél fogva lehetlen a takarékpénztárakat, — mint a nép erkölcsi, és anyagi javításának fő eszközét, — melyeknek üdvei közvetlen vagy közvetve a különböző osztályok minden rétegeire kiáradnak, — azon legüdösebb, legáldástelibb intézmények közé kitünőleg nem helyezni, miket emberség iránti buzgalom századok óta létrehozott.

A gyöngyösi takarékpénztár alapszabályai következő részekre oszlanak

I. Fejezet. Az alakulás, cél, részvényesek jogai s kötelmei.

II. Fejezet. A takarékpénztár szerkezeti alapszabályai.

III. Fejezet. Üzleti rendszabályok.

I. FEJEZET.

Alakulás, cél, részvényesek jogai s kötelmei.

1. A gyöngyösi takarékpénztár czim alatt alakult egyesület kisebb tőkepénzesek javára állittatván fel, célja: a kevésbé vagyonos osztályban szorgalmi ösztönt, és takarékossgot ébreszteni és ápolni, alkalmat és módot szolgáltatni arra, hogy minden egyes legszegényebb munkás, napszámos, vagy cseléd, épen úgy, mint gazda, vagy iparos megtakarított fölöslegét szükség, balesetek, előregezés esetére meggyűjthesse, vagy csak rövidebbideig való őrizet végett is biztos helyre betehesse, s betett, s megtakarított vagyona után mérsékelt, de biztos kamatot vehessen.

Ezen megtakarított pénzek, a biztosságnak legmegnyugtatóbb eszközei szerint biztosítva egyes honpolgároknak kamatra adatnak ki hosszabb vagy rövidebb időre, a miképen azt az alapszabályok, és az üzlet forgalma megengedik.

2. Ezen a közerkölcsiséget előmozdító, a takarékos-

ságot, és szorgalmat előidéző szent czélnek biztos elérése; a gyöngyösi takarékpénztár minden intézkedését ezen kiindulási pontból irányozandja; mire nézve:

3. Az egyes betevő takarékosoknak biztosítására, s arra, hogy a betakarított filléreik hiven megőriztessenek, pontosan kamatoztassanak, hogy a többek által beadott apróbb részletek, kisebb-nagyobb összegekben becsületes honpolgárok igyekezetének istápolására méltányos olcsó kamatra kölcsönképen kiadassanak; s hogy ezen egész tizlet a biztonság, becsületesség és pontosság minden kíváncsi szerint kezeltethessék, biztonsági tekintetből részvények útján 80,000, azaz nyolczvan ezer firttal állapítatik meg, mely összeget 200 ftos egyes részvényekben tesznek össze az egyesület tagjai; mire nézve.

4. Alaptőke gyanánt szolgál a fentebbi pontban kitett 80,000 forint. Mely alaptőke az intézet tartama alatt felmondhatatlan, s a társulat csak a 20-dik pont értelme szerint oszolhat fel.

5. Minden egyes aláíró köteles a megalakulásra nyert felsőbb engedélytől számított egy hó alatt minden egyes részvény után 25 ftot Gyöngyösön az egyleti pénztárba befizetni, s ezen befizetéstől számítandó három hó alatt ismét 25 ftot, a harmadik részletet három hó mulva, a 4-ik részletet szintén 25 fttal, ismét három hó mulva; az első befizetési részletre nézve az egyesület fentartja magának azon jogot, hogy az időre be nem fizető részvényt magának megtartsa, és másra átruházhassa, vagy tetszése szerint, a gyöngyösi városi bíróság — mint választott bíróság előtt — sommás szóbeli per útján megvehesse. A második, és a többi részleteknek pontos be nem fizetése a részvényjog, és a befizetett részletek elvesztését vonja maga után, mely összeg az egyesület tartalékpénztárájává fog fordíttatni; a hátramaradandó fele részt, azaz 100 ftot csak

úgy és aképen oly részletekben fog befizetni, minőben és a minőképen azt az egyesületi közgyűlés határozni fogja

6. Ezen egyesületnek czélját, és eszközeit tekintetbe véve, azok, kik ezen egyesület létrehozására és fentartására, üzelmének biztos, pontos, és a becsület legszigorubb szabályai szerint való kezeltetésének eszközzésére anyagi áldozattal, azaz részvényeikkel járultak, azon természetes oknál fogva, mert veszteniök lehet, szerény nyereseményre is nyittatik kilátás, s ezen pont erejénél fogva elhatároztatik, hogy az összes kezelési, és biztosítási költségek az a 7-dik pontban említett adományok levonása után nyereseményül maradandó összeg $\frac{2}{3}$ része, részvényaránylag fog évenként a közgyűlés jóváhagyása szerint kiosztatni; mely osztalék minden egyes részvényjegy felmutatása mellett fog kifizettetni, s a kifizetésről szóló ellennyugta, az illető részvényívre feljegyeztetni, s a pénztárnok, és ellenőr által aláíratni, — az $\frac{1}{3}$ rész ellenben tartaléktőke alakítására fordíttatni.

7. Ha az Isten kedvező kegyelméből, s vidékünk szerencsés viszonyai szerint ezen egyesület üzlete, oly élénkséget nyerne, hogy a forgalmi költség levonása után felmaradó tiszta haszon, a részvények hatos kamatját túlhaladná? Hazai, különösebben bennünket érdeklő nemes célokra fog évenként közgyűlésileg meghatározandó összeg adományoztatni; mi a kereskedelmi, ipar- és közgazdaság magyar miniszteriumnak mindig feljelentendő; megától értetvén, hogy a tartaléktőkét illető egy harmadrész érintetlenül marad.

8. Részvényt birhat mindenki, s az egyesület közgyűlésében minden személyesen jelenlévő részvénytulajdonos minden részvény után egy szavazattal bir, bármennyi részvénynek légyen birtokában. 10-nél több szavazattal nem birhat.

9. Részvényes jogát átalruházhajja, részvényeinek általengedése által bár kire ugy, mint bármi más érték átruházható, minden jog és kötelezettséggel; mely átruházás mindenesetre az egyesületi igazgató által a választmánynak bejelentendő; különben érvénytelen; és részvényes tagul mindig csak az tekintendő, kit a választmány annak elfogad; a részvény új tulajdonosa azonban bejegyzésétől számítandó fél évig a közgyűlésen szavazattal nem bir.

10. Minden részvényes az évenként tartandó közgyűlésre a 22-dik czikk szerint meghivatik; az előző pontokban foglalt mód szerint bir szavazattal minden tanácskozási, választási, mérlegezési ügyekben; mire nézve a közgyűlésen az egyesület üzleti könyveit megtekintheti, sőt öntájékozása végett, az 50-dik szakaszban kitűzött napokon a hivatalos órákban minden kérdéseire felvilágosítást, s a könyvek előmutatását joggal követelheti, a közgyűlésen indítványozhat, mely indítványa felett a közgyűlés végzést hozni köteles.

11. A részvények száma 400.

12. Minden részvény bizonyos névre van kiállítva, ugy, hogy minden egy részvénybirtokos az intézet összes vagyonának egy 400-ad részben tulajdonosa.

13. A részvény átiratása a társulati könyvbe való bejegyzésnél a törvényes szerzési mód igazolása után eszközöztetik.

14. Minden részvénynek folyó száma van; minden folyó szám alatt a részvénykönyvben egy külön lap áll nyitva, melyre a részvénytulajdonos neve, a történt átiratok, és az osztaléknak kifizetése bejegyeztetik.

15. A kormány felügyeleti jogát esetről esetre kiküldendő miniszteri biztos által gyakorolja; — a biztosnak jogában áll, az ülésekben részt venni, alapszabály ellenes

határozatokat felfüggeszteni, magának az üzlet állásáról s a pénztár állapotáról biztos tudomást szerezni.

16. Az évenként közhirül teendő évi forgalom, és mérlegben a betevők száma, betett tőkék összege, ezeknek hováfordítása, az érdekletteknek tőke és kamatbeli követelése, az intézet számára tartalék pénzalapul szolgáló felesleg és kezelési költség, a közelebbi múlt évi hasonló kimutatással egybevetve előadandó, s a kereskedelmi magyar minisztériumnak a közgyűlési jegyzőkönyvvel együtt felterjesztendő.

17. Minden fél év végével a betételekre és annak kamataira nézve zárszámadás készítendő.

18. Az egyes betevők valamely szabályellenes kezelés iránti panaszai, ha azok az intézet választmánya ellen intéztetnek, a közgyűlés, a közgyűlés elleni panaszok a megyei bizottmány elé tartoznak, melynek kötelessége azt a kereskedelmi magyar minisztériumhozi felfolyamodhatás fentartása mellett elintézni; egyébaránt a takarékpénztár akár mint fel-, akár mint alperes a törvényes bíróság alatt áll.

19. Az intézet czime a pesti kir. első bíróságu váltótörvényszéknél következőleg van bejegyezve: „Gyöngyösi takarékpénztár-egyesület“; az egyesület czimét aláírja az igazgató, és a bejegyzett tíz választmányi tagok közül kettő.

20. A gyöngyösi tak. pénztári részvénytársaság ezen alapszabályok alapján fennáll mindaddig, míg a részvényesek annak felosztatását közgyűlésileg az összes részvényesek $\frac{2}{3}$ -résznvi szótöbbségével el nem határozzák, ez pedig megtörténvén, az intézet megszűnik. Ezen határozat a kereskedelmi magyar minisztériumhoz felterjesztendő; mely felterjesztéshez melléklendő a felosztás végrehajtása végett közgyűlésileg kidolgozott tervezet, mely-

ből kitűnjék, hogy a társaság a közlekedő felek irányában fennlévő kötelezettségeit miként teljesítendő. — Az intézetet terhelő minden követelések kielégítése után felmaradó tiszta vagyon, valamint az alaptőkével összeolvadt tőke a részvényesek tulajdona marad; miből azonban egy rész közgyűlésileg mindenesetre közhasznú sjótékony célra fordítandó.

21. Az egyesület czimere pecsétjén következő rajz foglaltatik: Magyarország czimere felett egy méh és ezen körirat: „Gyöngyösi takarékpénztár.”

II. FEJEZET.

Szerkezeti alapszabályok.

22. Az intézet ügyeit vezetik: a részvényesek közgyűlése, azonkívül egy igazgató, és egy 20 tagból álló választmány.

Kezelési ügyeit végzik.

a) Az igazgató, a pénztárnok és ellenőr a szükséges segédszemélyzettel.

b) Fogalmazási minden munkáit az ellenőr; jog ügyeit egy ügyvéd.

23. Az egyesület évenként a számodások berekesztése után, az év elején rendszeresen — szükség esetében egyébkor is — közgyűlést tart, miről a részvényesek a hivatalos lapok és a megyei lap útján, a helybeliek pedig külön meghívó jegyek által is jó eleve értesíttetnek.

24. Az igazgató, pénztárnok és ellenőr a közgyűlés által meghatározandó rendszeres fizetést huznak, az igazgató ezenkívül a tiszta haszon azon $\frac{2}{3}$ -nak öt százthóját nyeri tiszteletdíj, mely az alapszabályok szerint a részvényesek között való felosztásra fordíthatatik; az ügyvéd

esetenként díjaztatik, szintén a közgyűlés által; az aligazgató s választmányi tagok ingyen szolgálnak.

25. Közgyűlés tartására legalább harmincz részvényes tagnak jelenléte kívántatik, s ha ennyi számú részvényes nem jelenik meg, 14 napra egy újabb közgyűlés összehívandó, melyben a megjelenők — tekintet nélkül azok számára — mindazonáltal csak az előbbi közgyűlés tanácskozás tárgyai felett érvényesen határoznak.

26. Elnököt minden közgyűlés saját tagjai közül választ.

27. Azon tárgyak, melyek különösen közgyűlésre vannak fenntartva, következők:

a) Az igazgatónak s választmányi tagoknak titkos szavazat útján általános szavazati többséggel megválasztása.

b) A hivatalnokok létszámának, szükséghez képesti növelése vagy kevesbitése, az igazgatói tiszteletdíj, és a rendszeresítendő hivatali fizetések megállapítása.

c) Az intézet állásáról teendő igazgatói jelentés, választmányi tudósításoknak előterjesztése, és azok iránti határozat hozatala.

d) A közelebb lefolyt évi számadások és mérleg megvizsgálása, s azok feletti intézkedés; — továbbá a következő évi számadások vizsgálására s jelentéstételre egy bizottmánynak kinevezése, melyben választmányi tag részt nem vehet. — Ezen bizottmány a számadásokat s kezelési könyveket időszakonként vizsgálja, azokat egymással összehasonlítja, s ebbeli munkálata eredményét, a választmány útján a közgyűlésnek bemutatja. Tagjainak számát a közgyűlés határozza meg.

e) Egy három tagu leltározó bizottmánynak kinevezése, melynek feladata: az oklevelek nyomán megvizsgálni, ha vajjon meg van-e valósággal azon vagyon, mely a számadási mérlegben tétetik ki.

f) Az előbbi évi tiszta jövedelemről intézkedés.

g) Az alapszabályoknak módosítása, mennyiben ez tapasztalás útján, vagy más fontos okoknál fogva észszerűnek, és szükségesnek mutatkozik, — Ez érdemben hozandó határozat érvényéhez azonban a kereskedelmi, ipar és közgazdasági magyar minisztérium jóváhagyása kikérendő.

Mennyiben ilyennemű módosítás, a betevők jogaira vonatkoznék, a felől azoka módosított szabálynak a hivatalos lapokba iktatása mellett, azon hozzáadással értesítendők, hogy a hirdetmény kelte napjától számítandó 6 hónap alatt betételeiket visszavehetik.

h) A fentebbi g) alatti esetben érvényes határozat hozatalára, a jelenlevők szavazatának $\frac{2}{3}$ része; minden egyéb esetekben a szavazatok felénél többség kívántatik.

i) Egyenlő szavazatok esetében az elnök szavazata döntő.

k) A közgyűlés jegyzőkönyveit, az elnök, s tollvivő, és ezen jegyzőkönyvnek hitelesítésére e végre kiküldendő tagok írják alá.

28. Az intézet minden hivatalnokát, a közgyűlés választja, és bocsájtja el; — ez utóbbi esetben azonban, a tárgy kísérete mellett külön közgyűlés összehívandó, s határozat hozatalára a jelenlevők $\frac{2}{3}$ -ának beleegyezése kívántatik.

Az igazgatóról.

29. Az igazgató, ki főfelügyelője az intézet minden dolgainak és kezeléseinek, három évre választatik.

30. Az intézet minden ügyeiben — valamint egyes személyek, úgy testületek, és hatóságok irányában — az igazgató képviseli, ennél fogva felhatalmazásokat jogérvényesen ad ki.

31. A választmányi üléseknek elnöke az igazgató, egyenlő szavazatok esetében az elnök szavazata döntő.

Az igazgató akadályozása esetében az elnökséget az aligazgató veszi át, mind kettőnek akadályozása esetében pedig elnököt a választmány helyettesít.

32. Az egyesület határozatait az igazgató veszi, vagy véteti foganatba, s ezekről az üléseknek szó, vagy írásbeli tudósításokat tesz.

33. Rendkívüli közgyűlés határnapját a választmány egyetértésével ő tüzi ki; valamint a választmányi ülésekre a tagokat ő hivatja össze; a számadási év befejezésével tartatni szokott rendszeres közgyűlés minden év márczius 1-én tartandó.

34. A hivatalnokokra, szolgákra, ha pontosan teljesítik-e kötelességüket? — Kezelésekre, s általában mindenre, mit az intézet java, és érdeke magával hoz, az igazgató ügyel, a hivatalos levelezéseket ő folytatja, s azt a mi elhalasztást, vagy orvoslást kíván a választmánynak bejelenti.

35. Az igazgató a pénztárt, akár egyedül, akár egy, vagy két választmányi taggal váratlanul gyakran — mindegyesetre pedig havonként legalább egyszer megvizsgálja.

36. A pecsét, melylyel a betételi könyvecskék és oklevelek megpecsételtetnek, valamint a hármas zárral ellátott fő pénz- és oklevél táraknak is, egyik kulcsa nála állanak, melyeket betegség, vagy elutazás esetében az aligazgatónak, ez pedig a választmánynak ad által.

37. A kezelési költségek kifizetését, igazgatói jelentésre a választmány rendeli el, az utalványozás azonban az igazgató által történik. — Halasztást nem szenvedő kisebb költségeket 25 forint erejéig, saját felelőssége mellett az igazgató rendeli kifizettetni, és utalványozza.

38. Ha az igazgató időközben meghal, vagy hivata-

láról lemond, új választás végett, azonnal közgyűlés hívandó össze, addig pedig, míg a tartandó közgyűlésen választás történék, az aligazgató képviseli, ennek akadályozása esetében igazgatót a választmány saját kebeléből helyettesít.

A választmányról.

39. A választmány tagjai a részvényesek közül három évre választatnak; de újra is megválaszthatók. A választmányi tagok hivataloskodásuk tartalmára egy részvényt tartoznak biztosítékul a társulati pénztárba letéteményezni.

40. Választmányi ülések rendszeren két hétben tartatnak egyszer, ezenkívül annyiszor, mennyiszor a körülmények kívánják. Választmányi ülésekben az elnök beleszámításával öt tagnak jelenléte szükséges; — mindig a többség határozván.

41. A közgyűlés határozatainak teljesítésére felügyel.

42. Választmányi ülések tárgyait képezik mindazon kérdések, melyek az intézet kormányzása körül előfordulnak, s közgyűlés teendői közé nem tartoznak, és az igazgató hatáskörén túl terjednek.

43. Kötelessége e választmánynak mindenre felügyelni és ügyeltetni, mi az intézet biztonságát s ügyeinek szabályszerű kezelését illeti, különösen feladata azonban szigorúan örködni a felett, hogy az intézetnek kölcsönökbe elhelyezendő pénze szabályszerűen biztosítva legyenek és a megszabott eljárási formák pontosan megtartassanak.

Ezen ezen oknál fogva, minden választmányi ülés jegyzőkönyve az ülés folyama alatt elkészítendő, és legálább 2 tag, és az elnöklő által aláíratván; a kölcsönök

elhelyezésénél a betudható felelősséget, azon választmányi tagok viselik, kik a kérdéses választmányi ülésben jelen voltak; mire nézve, ha valamely kérdésnél szavazat dönt, csak a többséget képző határozók lesznek felelősek; a kisebbség jegyzőkönyvileg tehetvén óvást, — ha óvást nem tesz — a felelősséget osztja.

44. Kölcsönt tárgyzó kérvények választmányi ülésben vétetnek fel, s ott intéztetnek el; — mielőtt azonban az ingatlan javakra kért kölcsönök az ülésben tárgyalatnának, azok az igazgató által megbizandó részvényes tag által előlegesen megbiráztatnak, s csak ezen kiküldött véleményes tudósítása kíséretében vétethetnek tanácskozás alá.

A kikölcsönzésben meg nem egyező tagnak szabadságában áll külön véleményét a jegyzőkönyvbe bejegyeztetni.

45. Minden választmányi ülés jegyzőkönyvét az elnök és tollvivő, s a 43 sz. esetében legalább 4 tag aláírják, s az, ha a tárgy késedelmet nem szenved, azonnal, — különben pedig a következő ülésben hitelesítettik meg.

46. Ha a választmánynak valamely tagja, időközben meghal, vagy kilép, helyét új választás által a választmány tölti be.

A hivatalnokok biztosítása.

47. Az intézet hivatalnokai, a választmány előtt tesznek hitet, hűséges hivataloskodásra, miután előbb képességüket, és szabályszerű biztosítékot elegendően kimutatták.

48. Azon összeg, melyet az intézet számadó hivatalnokai biztosítékképp letenni kötelesek: igazgató, és pénztárnokra fejenként 4000, ellenőrre pedig 2000 forint oszt. értékben. — Ezen biztosítéki összegek letétethetnek kész-

pénzben, mely esetben attól ötös kamat fizettetik; — továbbá árfolyam szerinti állam-, vagy a választmány által elfogadhatónak talált egyéb értékpapirokban, vagy fekvő vagyonnak kijelölése által, — mely utóbbi esetben a biztosítéki összeg a kijelölt ingatlan vagyonra jelzálogilag bekeblezendő. — A biztosítékul letett érték, és okiratok őrizet végett a pénztárba teendők.

49. Az intézet hivatalnokai, a közgyűlés, vagy választmánytól veszik teendőik iránt szükséges utasításokat. — Megjegyzendő, hogy az intézet igazgatója, és többi fizetéses tisztviselői az intézet adóssai soha nem lehetnek.

III. FEJEZET.

Az intézet ügykezeléséről.

50. A gyöngyösi takarékpénztár hivatala nyitva áll a közlekedő közönségnek egyelőre hétfőn, szerdán és pénteken. Egyébaránt, ha a sűrű forgalom tekintetéből a választmány szükségesnek látandja, annak nyitva tartása — ünnep és vasárnapokat kivéve — a hét többi napjaira is kiterjesztetik.

51. A betételek és visszafizetések fölött egy biztos ügyel, ki a választmány tagjai közül sor szerint megnevezvén, a rendes naplót vezeti, a könyvecskéket aláírja, és a rend fenntartására ügyel; ezen biztosnak egyelőre 2 forint napi díj állapittatik; melyet azonban, ha a szükség kívánná, annak idejében a közgyűlés feljebb is emelhet.

A betételekről.

52. Minden betevő könyvecskét kap, — mely felsőbb rendeletek folytán bélyegmentes, — melyben a betevő neve, a betett összeg mennyisége számmal és betűvel, a betétel

napja, valamint a tőke és kamat fejében tett visszafizetések feljegyeztetnek.

Minden betétel és visszafizetés, választmányi biztos, pénztárnok és ellenőr aláírásaikkal láttatnak el.

A betételi könyvecskek folyó számmal, és a betételi könyv illető lapszámával láttatnak el.

53. A betétel legkisebb összege $\frac{1}{4}$ rész forint a kamatozás azonban 1 forintnál kezdődik.

54. 2000 forintot nem haladó betétel öttel kamatoztatik; fentartja azonban az intézet magának azon jogát, hogy ezen kamatlábat — szükség esetében — választmányi határozat alapján — lejjebb szállíthassa.

55. Kamat kamatja azon kamatlábbal tőkésítettik, melylyel maga az eredeti tőke.

56. Ha valaki 2000 forintnál nagyobb összeget kívánna betenni, ezen szándékát az igazgatónál jelenti be, ki a választmánytól időszakonként nyerendő megbízatása értelmében a kamatláb és visszafizetési határidő felett intézkedik. A kamatláb és visszafizetési határnap, a betételi könyvekbe bejegyeztetnek.

57. Felfizetések a betételekhez ugyanazon könyvecskére folyvást elfogadtatnak, s azok mindaddig, míg 2000 ftot meg nem haladnak, öttel kamatoztatnak.

58. Minden betételi könyvecskéhez melléklendő az intézet szabályainak a közlekedőkre vonatkozó kivonata, és egy táblás kimutatás, melyből kitűnjék, hogy a betételek 1-től 100 forintig 20 év alatt a kamatok és kamatok kamatjainak hozzászámításával mennyire növekszenek.

59. Betételi könyvecskek 10 ftig díjmentesek, azon felül 10 újrakkal díjaztatnak 100 ftig, — 100-tól 1000-ig 50 ft. — 1000-tól 2000-ig s azon felül 1 fttal.

60. Felmondás 50 ftig nem kívántatik, 50-től 500-ig

15 nap, 500-tól 1000-ig 30 nap, 1000-tól 2000-ig három hónap alatt, sőt a körülményekhez képest előbb is visszafizettetik. Ezen határidők a tak. pénztár részéről szinte megtartandók, ha valamely betevő pénzét visszafizettetni ohajtaná.

Ha valamely felmondott összeg a felmondási határnaptól kezdve 14 nap alatt fel nem vétetik, az mint újabb betétel tekintetik, és tovább kamatoztatik, s felvételéhez újabb felmondás kívántatik.

Ha valamely betéti összeg 14 napnál hamarább vétetik ki, minden betett 100 ftnyi összeg után 10 kr. fizettetik őrzési díjúl; mire nézve, ha valaki, különösen őrzés végett tesz be pénzt, s ezen szándokát előre kijelenti, száz forint után évnegyedenként 10 kr. díj mellett fogadtatik el őrizet végett bármi összeg. — Ezen díj bármi kevés ideig hagyassék a takarékpénztár őrizete alatt, a letétemény egész évnegyedre fizettetik előre.

61. Érez pénzek oly kikötéssel, hogy akár a kamat, akár a tőke ugyanazon pénznemben fiztessék vissza, nem fogadtatnak el.

Kamatfizetésről, s benthagyott kamatok tőkésítéséről.

62. A hónapnak első felében betett pénz azon hónap 16-ik, a második felében betett pénz pedig a következő hónapnak 1-ső napján kezd kamatozni, és megszűnik a hónapnak a kivételt megelőző 15-ik, vagy utolsó napján.

63. A kamatok félévenként július, és január hóban fizettetik ki, az ezen időszak alatt ki nem vett kamatok a fél év utolsó napján a tőkéhez csatoltatnak, és tovább kamatoznak.

64. Számolás könnyebbiségeért, de a történhető za-

varok kikerülése tekintetéből kamatkrajczárok tört számai számításba nem vétetnek.

A betételek visszafizetéséről, s az elveszett könyvecskék megsemmisítéséről.

65. A takarékpénztári könyvecskék névre szólnak ugyan, mindazonáltal a ki azokkal a hivatalban megjelen, s a betett pénz visszafizetését kívánja, az, a könyvecske törvényszerű birtokosának tekintetik, s nékie a járuló összeg a nélkül, hogy névszerint bejegyzett betevőbeli személyes ugyanazonosságát igazolni tartoznék, ki is fizetetik, ha csak a 68-ik szakasz alatti megsemmisítési eljárás, vagy birói tilalom, vagy a 67-ik szakasz alatt említett ideiglenes intézkedés a kifizetést nem gátolja, vagy pedig a könyvecskében megnevezve lévő eredeti betevő a könyvekbe, egy e végre tartandó rovatba, betétel alkalmával be nem jegyzette, hogy a betett összeg, csak nékie személyesen, vagy engedményesének, vagy megbizottjának fizettethetik ki.

66. Ha oly betételi könyvecske, melybe a betevő a kifizetést saját személyére kikötötte, — engedmény, vagy eladás útján más birtokába jutna, s ez jelennék meg a betett pénz felvétele végett, — köteles tulajdon jogát, és személyes ugyanazonosságát igazolni. — Az engedmények pedig, valamint a megbizások is, az itt elősorolt esetekben az eredeti betevőnek törvényszerű alakban hitelesített aláírásával latándók el.

67. Ha valamely betételi könyvecske elvesz, s e felől az illető az intézetnél jelentést tesz, ezen bejelentés a betételi számla könyvbe bejegyeztetik, minek az a hatása, hogy a takarékpénztár ilyen könyvecskére, sem tőkét, sem kamatot nem fizet ki, ha csak annak előmutatója tulajdoni jogát kellőkép nem igazolja. — Ezen bejelentés csak 30

napig érvényes, mely alatt az illető félnek áll kötelességében, a szükséges törvényes lépéseket annál inkább folyamatba tenni, s azt az intézetnél igazolni, mivel különben a kitett határidő eltelte után a bejegyzés érvénye megszűnik.

68. Az elvesztett betéti könyvecskék megsemmisítésének kieszközölhetése végett az illető félnek kívánatára egy betétkönyvi kivonat adatik át, és megsemmisítési okirat előmutatása után pedig az elvesztett könyvecskének másodlatu térítvény mellett. — E körülmény a betételi számla könyvben megjegyzendő.

69. Az elvesztett betéti könyvecske megsemmisítésénél ugyanazon eljárás követendő, mely a magány okiratokra nézve törvényileg kiszabva van.

A kamatoztatás megszüntetéséről, és a betételek elévüléséről.

70. Betételek, felfizetések, és mind a kettőnek kamatai az utolsó betétel, vagy felfizetés napjától számítandó törvényes 32 év alatt évülnek el; az elévülési időt azonban nemcsak a későbbi felfizetés, hanem a tőke, vagy kamat bármi részének kivétele is megszakítja, következőleg az elévülés ideje a történt megszakítás napjától leendő számítandó.

Az elévült betételek a tartalék tőkéhez csatolandók.

Az intézeti pénzek elhelyezésének módjai:

71. A takarékpénztár előlegez:

a) Ausztriai államkötelezvényekre, és ezekhez hasonló természetű más oly hitelpapírokra, melyek a pesti és bécsi börzén jegyeztetnek, — s a választmány tudomása szerint — biztos alappal bírnak. Ezeken kívül arany pénzekre, és arany s ezüst ékszerekre. Utalványozandó összeg meny-

nyiségét, időszakonként a választmány határozza meg; — az értékpapírokra nézve pedig azok börzei árfolyamának legfeljebb háromnegyed részéig, adatik előleg három hónapra.

b) Leszámitol kereskedők, és más váltóképes egyének által három névre kiállított Gyöngyösön fizetendő váltókat, mennyiben azok elfogadhatóknak találtnak.

c) Engedmény útján magához vált jelzálogilag bekeblezett (betáblázott) oly magánykötelezvényeket, melyek szabályszerű biztosítékot nyújtanak.

d) Kölesön át telekkönyvezett Heves megyei és jászkunkerületi földbirtokokra, — legyenek azok községeké, testületeké, vagy egyeseké.

e) Könnyen értékesíthető házakra, és külsőségekre.

Az előlegek, és kölesönök minden nemeinek, következő szabályok tartandók meg.

72. A 71. szakasz a) betűje alatt elősorolt előlegekre nézve:

Az előlegek tárgyait, az előleget kérő fél folyamodás mellett átadja az igazgatónak vagy a napi biztosnak, melyek ott az igazgató, vagy napi biztos által megvizsgálatván, kiszámított folyami értékük arányához képest folyamodó részére a törvényes 6-os kamatok és beiktatási díjak — melyek ingatlanoknál egy, váltóknál pedig két percent — előre fizetése mellett, azokra a szabályos előleg kiadatik.

Az előleget nyerő fél köteles a fedezetül letett papírokon felül köteles térítvényt adni, melynek erejével kötelezi magát.

1-ször. Hogy ha az előlegezési idő lefolyásáig bármikor az általa fedezetül letett államkötelezvények, és ezek-

hez hason természetű hitelpapirosok börzei árfolyama 10%-tel lejjebb szállana, a hozzá vagy meghatalmazottjához intézendő felszólításra 24 óra alatt a hiányzó 10% összeget kipótolja; és ha ezen kötelezettségét 24 óra lefolyása alatt nem teljesitené, vagy letett papirosait a járási időn ki nem váltaná, jogot ad az intézetnek azokat, vagy azokból annyit, mennyi az összes előleg, és költségek teljes kielégítésére elégséges, valamely kereskedői ház közbenjárásával börzei árfolyam szerint eladatni.

2-or. Ha az előleg értékpapírokra, aranyokra vagy arany, és ezüst ékszerekre adatott, és azok lejáratkor ki nem váltatnának, kötelezi magát: hogy a letett részvényeket, aranyokat, vagy ékszereket, az intézet, az által a szabadon választandó, bármely más bíróság, mint választott bíróság által tartandó köz árverés útján eladhatja, a nélkül, hogy az adós idéztessék; — néki csupán az árverezési határidő fogván bejelentetni.

3-or. Kötelezi adós magát azon esetre, ha az 1-ső és 2-ik pontokban érintett, és fedezetül letett papirosokból, az eladás útján, annyi be nem jönne, mennyi az intézet követelése fedezésére szükséges, hogy a hiányzó összegre, és költségekre nézve az intézetnek valóságos adóssa, s ezen adósságát minden egyéb vagyonából megtéríteni tartozik, mit, ha nem teljesitene, jogot ad az intézetnek, hogy sommás szóbeli eljárás útján, az intézet által szabad választandó bármely bíróság, mint kikötött bíróság által teljes kielégítést szerezhet magának.

A fedezetül letett értékek eladása esetében, a pénztár kielégítettése után fennmaradó összeg, a tulajdonosnak kamat nélkül visszaadatik.

Az időközben utalványozott előlegek az igazgató által a legközelebbi választmányi ülésre bejelentendők.

A váltókra nézve.

73. A takarékpénztár leszámítol Gyöngyösön fizetendő oly váltókat, melyek legalább 50 ftról szólanak három elismert jó hitelű nevek aláírásával legfeljebb 4 havi lejáratra vannak kiállítva. Az aláírók egyikének gyöngyösi lakosnak kell lenni.

A beadott minden egyes váltóval, és mindegyik aláírt névre nézve, a hitel mértékének annyiszor, mennyiszeri meghatározására fel van hatalmazva a választmány.

Az elfogadó hitelét 10,000 fthal kimeríti; — azonban mint kibocsájtó, és forogató külön-külön 10,000 fthig megterhelhetetik, — mely összesen felül bármi hitelű, és vagyonu váltóképes egyénnek nagyobb hitel nem adatik.

74. A folyamodó által vagy személyesen az igazgatónak beadott váltó a választmányi ülésben — a váltónak mind törvényes kellékeire, mind az aláírt nevek érték- és hitel állására nézve nyilvánosan bíraltatik meg.

75. A váltók leszámítolásánál külön díj számíttatik, mely a kamatokkal előre fizetendő.

A földbirtoki kölcsönökre.

76. A gyöngyösi takarékpénztár kölcsön ad telekkönyvezett Heves megyei és jászkunkerületi ingatlanokra, legyenek azok nagyobb, ugynevezett volt nemesi, vagy urbéri ingatlanok, szőlők és kertekre, a becsárnak $\frac{1}{2}$ része erejéig.

77. A választmányhoz intézendő folyamodványhoz, következő oklevelek melléklendők.

- a) Telekkönyvi hiteles kivonat.
- b) Adótelekkönyvi kivonat hiteles alakban.
- c) Egyszerű becslevél, — melyben az épületek, gazdasági készületek, munkák, szőlők bennfoglaltathatnak ugyan, de a kölcsön mértékéül nem vétetnek.

d) Ha a lekötetendő birtok községi vagyon, — vagy gyám, — avvagy gondnokság alatti árváknak tulajdona, az első esetben az illető felsőbb hatósági, az utóbbiban gyámhatósági engedély előmutatása kívántatik.

78. A kölcsönért beadott folyamodványok, beadási sorozat szerint, a kinevezett részvényeshez utasittatik, s ez által mind törvényes szempontból, mind egyéb körülményekre, különösen s becslésre nézve megvizsgáltatnak s ezen kiküldött véleményét, a kért kölcsön egészben, vagy részbeni meg vagy nem szavazásáról adja be, s ekkép a választmány határozatának tárgyául, nemcsak a véleményes tudósítások, hanem magok az ülés által is átvizsgálandó oklevelek szolgálnak; a kölcsönök megszavazásának alapjául szolgáló kiadott okmányok beadásuk után a legközelebbi vál. ülésben előterjesztendők.

Ház, és külsőségi kölcsönökre nézve.

79. Ingatlan javakra az intézet által, megalapított szerkezet szerint készült, és kölcsönnevő költségen betáblázott kötelezvényre adatik ki, az utalványozott összeg, mely kötelezvényben is kölcsönnevő minden ezen eljárás körül előforduló költségek viselésére kötelezi magát.

80. A földbirtoki, és ház kölcsönök évenkénti részletes visszafizetés feltétele alatt; — az egész tőke visszafizetését illetőleg pedig félévi kölcsönös felmondás kikötése mellett adatnak ki.

81. A takarékpénztárból kölcsön nyert felek az intézet előtt netalán betáblázott adósságok kamatainak kifizetését, a házakra nézve pedig a tüzkár elleni biztosítást tartoznak évenként a kamat fizetésekor igazolni; — ellenkező esetben a kölcsön felmondottnak tekintetik.

82. Ha a takarékpénztárhoz, választmányi tag alá-

írásával ellátott váltó adatik be, vagy ilyen kér vagyona-
nára kölcsönt, — az, midőn beadványa tárgyalatik, a
választmányi ülésben jelen nem lehet.

Kelt Gyöngyösön, 1867. decz. 12-én.

Kovách László,

elnök.